

K?sa ??levsellik De?erlendirme ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *K?sa ??levsellik De?erlendirme ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24743>

Özet

K?sa ??levsellik De?erlendirme Ölçe?i (K?DÖ), bireylerin günlük ya?amdaki i?levsellik düzeylerini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu akademik giri?te ele al?nan sürüm, ölçe?in Türkçe adaptasyonu olup, özellikle Bipolar Bozukluk tan?s? alm?? bireylerde güvenilirlik ve geçerlilik çal??malar? yap?lm??t?r. Toplam 24 maddeden ve 6 alt boyuttan olu?an K?DÖ, otonomi, mesleki i?levsellik ve ki?iler aras? ili?kiler gibi temel alanlardaki zorlanma düzeylerini 4'lü Likert tipi bir derecelendirme ile ölçer. Ölçek, yüksek düzeyde iç tutarlılık ve test-yeniden test güvenilirli?i göstermi?tir.

Anahtar Kelimeler

K?sa ??levsellik De?erlendirme Ölçe?i, K?DÖ, Bipolar Bozukluk, ??levsellik, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon, Günlük Ya?am Zorluklar?, Faktör Analizi.

Yazarlar

Ömer Aydemir, Bora Uykur.

Amaç

K?sa ??levsellik De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin günlük ya?am aktivitelerinde ve sosyal rollerinde kar??la?t?klar? i?levsellik zorluklar?nın kapsam?n? ve ?iddetini h?zli? ve etkili bir ?ekilde ölçmektir. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, özellikle Bipolar Bozukluk hastalar?nda klinik durumdan ba??ms?z olarak kal?c? i?levsellik kay?plar?n? belirlemeye odaklanm??t?r.

Bu ölçek, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, tedavi sonuçlar?nın de?erlendirilmesinde ve rehabilitasyon programlar?nın planlanmas?nda kritik öneme sahip olan i?levsel durumu standart bir yöntemle takip etme imkan? sunmaktad?r. K?DÖ, psikiyatrik bozukluklar?n bireyin ya?am kalitesi üzerindeki etkilerini nicel olarak de?erlendirmede kullan?lan önemli bir araçt?r.

Yap?

K?DÖ, bireyin günlük ya?amdaki çe?itli alanlardaki i?levsellik düzeyini çok boyutlu olarak ele alan bir yap?y? ölçek. Ölçek, sadece semptomlar?n varlı??n? de?il, bu semptomlar?n ki?inin sosyal, mesleki ve ki?isel ya?am?ndaki somut etkilerini de?erlendiren bir yap?ya sahiptir. Bu çok boyutlu yap?, toplam 24 madde ve 6 farklı alt boyutta incelenmektedir.

Ölçe?in ölçtü?ü alt boyutlar ?unlard?r:

Otonomi Boyutu (4 madde)

Mesleki ??levsellik Boyutu (5 madde)
Bili?sel ??levsellik Boyutu (5 madde)
Mali Konular Boyutu (2 madde)
Bo? Zaman Etkinlikleri Boyutu (6 madde)
Ki?iler Aras? ?li?kiler Boyutu (2 madde)

Geçerlik

K?DÖ'nün yap? geçerlili?ini incelemek amacıyla **aç?klay?c? faktör çözümlemesi** (AFA) gerçekleştirilmi?tir. Verilerin faktör analizi için uygunlu?unu de?erlendirmek üzere uygulanan **Kaiser-Meier-Olkin Testi'nde** (KMO) katsay? 0.936 gibi yüksek bir de?erde bulunmu?tur. Bu sonuç, örneklem büyüklü?ünün ve verilerin faktörle?tirme için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir.

Ayr?ca, de?i?kenler aras?ndaki korelasyonun yeterlili?ini test eden **Bartlett Küresellik Testi'nde** ise ki-kare de?eri 4.005 olarak hesaplanm?? ve bu de?er istatistiksel olarak yüksek düzeyde anlaml? bulunmu?tur ($p < 0.0001$). Bu bulgular, ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?una dair güçlü kan?tlar sunmaktadır.

Güvenirlik

K?sa ??levsellik De?erlendirme Ölçe?'inin güvenilirlik analizleri, yüksek düzeyde iç tutarlıl??a sahip oldu?unu göstermi?tir. ?ç tutarlılık çözümlemesinde, **Cronbach alfa katsay?s?** 0.960 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü i?aret eden mükemmel bir güvenilirlik düzeyidir.

Madde-toplam puan ba??nt? katsay?lar? 0.480 ile 0.838 aras?nda de?irmektedir ve tümü istatistiksel olarak anlaml?d?r. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararlıl??n? test eden **test-yeniden test güvenilirlik çözümlemesinde**, iki hafta arayla yap?lan uygulamalar?n ba??nt? katsay?s? 0.945 ($p < 0.0001$) olarak elde edilmi?tir. Bu sonuçlar, K?DÖ'nün yüksek düzeyde güvenilir ve kararlı bir ölçüm aracı oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

Örneklem grubunun yeterli oldu?u gösterildikten sonra yap?lan **aç?klay?c? faktör çözümlemesi** (AFA) sonucunda, özde?eri 1'in üzerinde olan toplam 5 faktör belirlenmi?tir. Bu 5 faktörlü yap?, varyans?n toplam %72.86's?n? açıklamaktadır. Bu oran, ölçe?in ölçmeyi hedefledi?i i?levsellik yap?s?n? yüksek oranda temsil etti?ini göstermektedir.

Orijinal ölçek yap?s?n?n 6 alt boyutu olmas?na ra?men, Türkçe adaptasyon çal??mas?nda istatistiksel olarak 5 faktörün bask?n ç?kt??? gözlemlenmi?tir. Bu durum, faktör yüklemelerinin

kültürel ba?lamda veya örneklem grubunun klinik özelliklerine göre farklıla?t???n? dü?ündürmektedir. Varyans?n %72.86's?n?n aç?klanmas?, ölçe?in güçlü bir yap?sal geçerlili?e sahip oldu?unu teyit etmektedir.

Enstrüman Bilgileri

Ölçek Çe?idi: Uyarlama (Adaptasyon)

Format: 6 alt boyut ve toplam 24 madde.

Derecelendirme: 4'lü Likert tipi derecelendirme (0 = hiç zorlanma yok - 3 = a???r? derecede zorlanma).

Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Klinik popülasyon.

Ya? Grubu: Çal??mada belirtilmemi?tir, ancak yeti?kin popülasyon için uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Adaptasyon çal??mas? spesifik olarak Bipolar Bozukluk tan?s? alm?? bireyler üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim veya klinisyen taraf?ndan yap?land?r?lm?? görü?me yoluyla uygulanabilir.

Anahtar Kelimeler

Kaiser-Meier-Olkin Testi, Bartlett Testi, Cronbach Alfa, Test-Yeniden Test Güvenirli?i, Psikometrik Analiz, ??levsel De?erlendirme.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ömer Aydemir

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: soaydemir@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in Türkçe adaptasyon çal??mas? 2012 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Kullan?m izinleri ve güncel

ücret bilgileri için sorumlu yazar Ömer Aydemir ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilmektedir.

Çalışmanın orijinal PDF kaynağına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [kisa-islevsellik-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Makalenin ResearchGate bağlantısı:

[researchgate.net](#)

Kaynaklar

Aydemir, Ö. ve Uykur, B. (2012). Kısa ??levsellik Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçe sürümünün Bipolar Bozuklukta güvenilirliği ve geçerliği. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 23(3), 193-200.

Kısa ??levsellik Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

Ölçek Toplam Madde Sayısı: 24

Derecelendirme Sistemi: 4'lü Likert (0= hiç zorlanma yok - 3= aşırı derecede zorlanma).

Otonomi boyutu (4 m)

Mesleki ??levsellik Boyutu (5 m)

Bilişsel ??levsellik Boyutu(5 m)

Mali Konular Boyutu (2 m)

Boş Zaman Etkinlikleri Boyutu (6 m)

Kişiler Arası İlişkiler Boyutu (2 m)